

[Hans Schmidt.]

duktionen dog kunne forvandles til kapital og derved bidrage afgørende til sikring af fuld beskæftigelse.

Ganske bortset fra disse fordele, som et økonomisk storområde frembyder, bliver vi europæere dog ligefrem tvunget til at slutte os sammen til et europæisk markedsfællesskab over for den kendsgerning, at der i dag ikke kun drives politik i storrum, men også økonomi. Lad os kun tænke på USSR-blokken, på Kina, på USA's gigantiske blok og på det sydamerikanske markedsfællesskab, som er undervejs. Hvor megen betydning kan en enkelt europæisk stat mon have i denne verdensøkonomikoncert?

Hvor lidt en sammenslutning af flere nationale økonomier til et markedsfællesskab end må være tænkt som et pres på udenfor stående markeder, så er det dog forståeligt, at mindre nationale økonomier, som før integrationen stod i snævre økonomiske forbindelser med de enkelte nationale markeder, nu føler sig truet ved disses sammenslutning. De er faktisk også truet. De fordele, som de enkelte nationale økonomier indrømmer sig gensidigt og intensiveringen af erhvervs-samkvetmet, som er et resultat heraf, går uden tvivl ud over udenfor stående. Alle de fordele, som en større arbejdsdeling inden for det fælles marked medfører, må på lang sigt virke skadeligt på dem, som ikke deltager heri.

Det er derfor aldeles forståeligt, at udenfor stående sætter sig til modværge mod en sådan tilbagesættelse. Det er bare ikke muligt ved, at de slutter sig sammen til et frihandelsområde, for et sådant skaber ikke noget fælles marked med alle de fremførte fordele. I øvrigt er det jo heller ikke de deltagendes vilje, at et sådant skal skabes. De vil jo afgjort forblive økonomisk selvstændige — selvstændige over for tredjelande og selvstændige over for partnerne i frihandelsområdet. Derfor må de selvfølgelig også i vid udstrækning give afkald på de fordele, som en arbejdsdeling i et økonomisk storområde resulterer i. Desuden må de som hidtil af egen kraft holde deres nationale økonomi i orden til sikring af deres store opgaver og beskytte dem med

egne midler som hidtil. Hvad de taber ved toldsænkning og kontingentudvidelse må de udligne med andre hjælpeforanstaltninger.

Et økonomisk fællesskab, som det er besluttet i Romtraktaten, og en frihandelssammenslutning er altså ikke nogle foreteelser, som ligner hinanden, endsiige er ensartede af væsen; de er tværtimod modsætninger ifølge deres væsen og tendens. En frihandelsaftale med de i et markedsfællesskab integrerede nationale økonomier er derfor udelukket.

Derfor måtte ethvert forsøg strande, som gik ud på at kombinere fællesmarkedet med et frihandelssystem, således som det også skete i det forløbne år. Og derfor vil også lignende forsøg strande, som går ud på at associere det planlagte lille frihandelsområde med fællesmarkedet.

Det ville være meningsløst at stikke hovedet i busken over for denne kendsgerning. Med en lydsterk og ofte gentagen forsikring om, at Europa ikke må spaltes økonomisk, bliver der nu ikke skabt noget europæisk økonomisk fællesskab. Fællesmarkedet på den ene side og det lille frihandelsområde på den anden side, det betyder alle skønne forsikringer til trods Europas deling i to økonomiske dele, fordi den ene del har viljen til et virkelig europæisk markedsfællesskab, hvorimod den anden del ikke har denne vilje, og endelig fordi de modstræbende tendenser ikke er til at forene under én hat.

Da de seks med undertegnelsen af Romtraktaten tog det modige og i sandhed hidtil mest afgørende skridt til en europæisk integration med en udtrykkelig henvisning til, at døren stod åben for en indtræden af enhver anden stat inden for OEEC, måtte man først antage, at mange ville tage denne indbydelse til følge.

Når man vil bedømme den nuværende situation rigtigt, må man imidlertid også søge at gøre sig klart, hvorfor dette ikke er sket. Der kunne anføres flere motiver såsom et økonomisk-ideologisk, nemlig ultraliberalismen, for det andet: nationalstatslige traditioner, for det tredje: neutralitetsbegrebet; dem skal jeg unnlade